

**ZAKON Br. 04/L-081
ZAKON O IZMENI I DOPUNU ZAKONA Br.02/Z -17 ZA SOCIJALNE I PORODIČNE USLUGE**

Skupština Republike Kosovo;

U skladu sa članom 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O IZMENI I DOPUNU ZAKONA Br.02/Z-17 ZA SOCIJALNE I PORODIČNE USLUGE

Član 1

1. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona, definicija "**Neposredno socijalno staranje**" menja se i dopunjuje, kao u nastavku:

Direktna socijalna zaštita - podrazumeva pružanje pomoći osobama u stanju socialne potrebe, u vezi sa kućnim poslovima, lične nege, kretanje komunikacije i nadzora. Zaštita se može pružati u kući same osobe, u drugoj porodici, u jednom specijalizovanom dnevnom centru, ili u jednoj rezidencionalnoj instituciji.

2. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona definicija "**Materijalna pomoć**" menja i dopunjava se kao u nastavku:

Materijalna pomoć - podrazumeva obezbeđenje novca, privremenog smeštaja, ishrane, isplate zdravstvenih troškova, odeće i obuće ili, bilo koje druge neophodne hitne materijalne potrebe, za pojedinca ili porodicu, koji nemaju drugi izvor na raspolaganju.

3. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona, definicija "**Lice u stanju potrebe**", posle reči "**teritor**", dodaje se reč "**Republike**" ostali tekst ostaje kao u bazičnom zakonu.

4. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona, definicija "**Porodica u stanju potrebe**" , menja i dopunjava se kao u nastavku:

Porodica u stanju potrebe - smatra se ona porodica kada jednom ili dveju roditelja ili staratelju je potrebna pomoć u zbrinjavanju deteta, zbog njihovog stanja ili stanju deteta, u okolnostima kada dete pati za ozbiljnu štetu zbog nemara, zlostavljenja , od strane roditelja ili svojih roditelja, zbog nesposobnosti roditelja ili roditeljima , ili staratelja da se brine o njemu adekvatnom načinu, ili je izložen mogućnosti da nešto slično doživi.

5. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona, definicija "**Službenik socijalnih usluga**", zamenjuje se sa rečima "**Zvaničnik o Socijalnim uslugama**".

6. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona, posle definicije "**Službenik socijalnih usluga**", dodaje se nova definicija "**Centar za Socijalni Rad (CSR)**" podstav sa tekstem u nastavku:

Centar za Socijalni Rad (CSR) - je javna profesionalna institucija opštinskog nivoa, nadležna za zaštitu građana sa socijalnom potrebom.

7. Član 1, stav 1.3. bazičnog zakona, posle definicije "**Organ Starateljstva**" , menja i dopunjuje se, kao u nastavku:

Organ Starateljstva - je opštinski administrativni organ, nadležan za socijalna pitanja, odgovoran za zaštitu interesa dece i odraslih, sastavljen od grupe stručnjaka, koji deluje u okviru Centra za Socijalni Rad.

Član 2

1. Član 2, stav 2.1. bazičnog zakona briše se reč **“sveobuhvatna”** i na kraju stava brišu se reči **“ili socijalno poreklo, imovinu, rođenje ili koji drugi status.”**

2. Član 2, stav 2.3. bazičnog zakona brišu se reči **” kao i pravo da ove usluge pruža samostalno na neposredan način ako okolnosti opravdaju to”**

3. Član 2, stav 2.4. bazičnog zakona reči **“Ministarstvo snosi neposrednu odgovornost da bilo koji takav postupak bude pokrenut od strane centra za socijalni rad u ime Ministarstva”** se brišu i zamenjuju se rečima **“centar za socialni rad snosi neposrednu odgovornost i vaki takav čin pokreće ovaj centar”**

4. Član 2, stav 2.10. bazičnog zakona riformulime se kao u nastavku:

2.10. Sa ciljem da opštinama ili organizacijama koje pruže socijalne i porodične usluge u njeno ime, da im se omogući obavljanje ovih funkcija, Ministarstvo će dodeliti godišnje fondove za ovu namenu sa jedno javnu oglašavanje za kupovinu usluga.

Član 3

1. Naslov člana 3. bazičnog zakona **“Uloga Departmana za socijalnu zaštitu”** briše se i zamenjuje se nazivom **“Uloga relevantnog departmana ”**.

2. Član 3 stavovi 3.1 i 3.2 bazičnog zakona, brišu se i reformuliraju se u jednom stavu 3.1. tekstem u nastavku:

3.1. Ministarstvo preko odgovornog departmana:

a. sarađuje sa opštinama, akademskim krugovima, ostalim ministarstvima i sa zainteresovanim strankama za očuvanje nivoa i unapređenje socijalnih i porodičnih usluga;

b. pruža predloge, sugestije i savete za Ministarstvo i Vladu Republike Kosova u vezi sa razvojem politika koje se bave sa socijalnim i porodičnim uslugama.

3. Član 3 stav 3.3. bazičnog zakona, brišu se reči **“Socijalna Zaštita”** i zamenjuje se sa reč: **“odgovarajući”**.

4. Član 3 stav 3.3. bazičnog zakona, iza podstava b. dodaje se novi podstav b.a. u sledećem tekstu:

b.a. licenciranje NVO-a, koje pružaju socijalne i porodične usluge.

5. Iza stava k, člana 3 bazičnog zakona, dodaju se četiri (4) podstava, sa sledećem tekstu:

1. za promociju, razvoj i unapređenje znanja, veština i profesionalnih standarda u oblasti socijalnih usluga i porodice.

m. istraživanje u oblasti socijalnih i porodičnih usluga i podsticati stručno usavršavanje kadra kroz obuku i pružanje saveta za profesionalce.

n. objavljivanje odgovarajućih priručnika, izveštaja o rezultatima istraživanja i promotivnih materijala.

o. inspektiranje, komisioniranje socijalnih i porodičnih usluga zakonom određenim institucijama kao i nevladinih organizacija i privatnog sektora. U vezi sa ovim aktivnostima, izrađuje jedan godišnji izveštaj u pisanoj formi .

6. Posle stava 3.3. člana 3 bazičnog zakona, dodaju se dva (2) nova stava 3.3.a. i 3.3.b. tekstom kao u nastavku:

3.3.a. za funkcionisanje i specifikaciju aktivnosti iz podstavova 1,m,n, Ministarstvo, donosi podzakonski akt.

3.3.b. za funkcionisanje i specifikaciju aktivnosti u podstavu o. stava 3.3 ovog zakona, Ministarstvo donosi podzakonski akat.

7. Stav 3.4. člana 3 bazičnog zakona se briše iz teksta zakona.

8. Stav 3.6 člana 3 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje se kao u nastavku:

3.6. Svi pružaoci socijalnih i porodičnih usluga treba da kontinuirano saraduju sa zvaničnicima odgovarajućeg departmana, koji vrše monotiring i inspektovanje socijalnih i porodičnih usluga i omogućavaju da se odmah da uvid na nesmetanom načinu svi zapisi, dokumenti i lica koje zahteva. U protiv, nesarađivanje sa Ministarstvom, na kontinuiranom načinu može da rezultira sa zabranom pružanja socijalnih i porodičnih usluga.

9 .U stavu 3.7.člana 3 bazičnog zakona posle reči **“departman”** dodaje se reč **”odgovorajući”**.

Član 4

Član 4 Zakona bazičnog zakona, briše se iz teksta zakona.

Član 5

1. Posle stava 5.3 člana 5 bazičnog zakona, dodaju se dva (2) nova stava 5.3.a. i 5.3.b. sa tekstom u nastavku:

5.3.a. Savet licencira trenere u oblasti socijalnih usluga i može da ovlašćuje domaćeg eksperta iz svojih i van njegovih redova, u pružanju obuke za profesionalce socijalnih i porodičnih usluga;

5.3.b. Savet za licenciranje ili sertifikaciju obuka može imati vaspitno obrazovnu ulogu za sve profesionalce, NVO i vladine organizacije koje koji se bave socijalnim i porodičnim uslugama.

2. Posle podstava 5.6 člana 5 bazičnog zakona, dodaju se dva (2) nova stava 5.6.a. i 5.6.b. sa tekstom u nastavku:

5.6.a. Protiv odluka Saveta mogu se dostaviti žalbe Komisiji za Pritužbe i žalbe Saveta.

5.6.b. Članovi Saveta za licenciranje ne mogu biti istovremeno članovi Komisije za pritužbe i žalbe.

3. Stav 5.7 člana 5 bazičnog zakona menja i dopunjuje se kao u nastavku:

5.7. Protiv Odluka ove Komisije, nezadovoljna stranka, može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom Republike Kosova.

4. Stav 5.8 člana 5 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje kao u nastavku:

5.8. Savet ima dvadeset i jedan (21) članova sa mandatom od četiri (4) godine, uz mogućnost ponovnog izbora za još jedan mandat.

5. U stavu 5.9 člana 5 bazičnog zakona, briše se rečenica "**Posle prvih tri godine svog rada**".

6. Stav 5.12 člana 5 bazičnog zakona. briše se iz teksta zakona.

7 U stavu 5.17 člana 5 bazičnog zakona, briše se reči: "**prosta većina**" i zamenjuju se rečima "**od 2 / 3 svih članova**".

8. Stav 5.31 člana 5 bazičnog zakona. briše se iz teksta zakona.

9. Stav 5.32 člana 5 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje kao u nastavku:

5.32. Članovi Saveta, za učešće i ponudu usluga koje nude u okviru Saveta, biće nadoknađeni od strane Ministarstva i različitih donatora.

10. U stavu 5.34 člana 5 bazičnog zakona, posle reči: "**Savet se finansira**" dodaje se reč " i".

11. Posle stava 5.34 člana 5 bazičnog zakona, dodaje jedan novi stav 5.34.a, sa tekstem kao u nastavku:

5.34.a. "Doprinosi koje ostvaruju od plaćanje takse za registraciju profesionalni socijalne porodične usluge, pripašće Bužetu Kosova.

12. U stavu 5.36 stavu člana 5 bazičnog zakona, posle reči: "**i registruju se u Savetu**" brišu se reči: "**u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Zakona**".

13. Posle stava 5.36 člana 5 bazičnog zakona dodaje se novi stav 5.37. sa tekstem kao u nastavku:

5.37. Za sastav, savetodavne institucije i funkcionisanje Generalnog Saveta za Socijalne i Porodične Usluge, Ministarstvo donosi podzakonski akt.

Član 6

1. Stav 6.4 člana 6 bazičnog zakona menja se i dopunjava kao u nastavku:

6.4. Direktorati preduzimaju mere za identifikaciju prirode i obima potreba za socijalne i porodične usluge na svojim područjima. Oni pripremaju godišnje planove za razvoj i održavanje socijalnih i porodičnih usluga i održavaju bazu podataka i pripremaju statistike prema preporukama Ministarstva. Opština, preko odgovarajućih direktorata, predstavlja godinji izveštaj koje se odnose na socijalne i porodične usluge kao i posebne izveštaje u konkretnim slučajevima sa rizikom ili visokim interesom, po zahtevu Ministrije.

Član 7

1. U stavu 7.1 člana 7 bazičnog zakona, reči "**službenik socijalnih usluga**" zamenjuju se rečima "**Zvaničnik socijalnih usuga**", i posle reči "**koji daje ovaj Zakon**" briše se cela rečenica u nastavku.

2. Posle stava 7.2 člana 7 bazičnog zakona, dodaju se dva nova stava 7.2.a. i 7.2.b. sa tekstom kao u nastavku:

7.2.a. Organ Starateljstva učesnik u postupak je ovlašćen da daje predloge za zaštitu prava i interesa dece i odraslih sa socijalnim potrebama, da iznese činjenice koje nisu obuhvaćene, da sugeriše upravljanje potrebnih neophodnih dokaza, da podnese zakonska sredstva kao i da preduzima druge zakonske radnje.

7.2.b. Sud, poziva Organ starateljstva da učestvuje u postupak u svim sudskim raspravama i dostavljati mu sve odluke.

3. U stavu 7.3 člana 7 bazičkog zakona, reči "**službenik socijalnih usluga**" zamenjuje se sa rečima "**Zvaničnik za socijalne usluge**".

4. U stavu 7.7 člana 7 bazičkog zakona, posle reči "**CSR**" briše se reč "**može**".

5. U stavu 7.8 člana 7 bazičkog zakona, reči "**službenik socijalnih usluga**" zamenjuje se sa rečima "**Zvaničnik za socijalne usluge**".

Član 8

1. U stavu 8.1 člana 8 bazičkog zakona, reč "**Departman**" zamenjuje se rečju "**Ministarstvo**".

2. U stavu 8.2 člana 8 bazičkog zakona, reči "**Departman za socijalnu zaštitu**" zamenjuje se rečju "**Ministarstvo preko odgovarajućeg departmana**".

3. U stavu 8.3 člana 8 bazičkog zakona, reči "**Departman socijalne Zaštite**" zamenjuje se reči "**Ministarstvo preko odgovarajućeg departmana**".

4. U stavu 8.5 člana 8 bazičkog zakona, posle reči "**na nivou Republike Kosova**" dodaju se reči "**kroz postupak komisionisanja i ugovorenja**".

5. Stav 8.6 člana 8 bazičkog zakona. briše se iz teksta zakona.

Član 9

1. Stav 10.1. Člana 10 bazičkog zakona. menja se i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

10.1. Najbolji interesi deteta, su ispunjeni kada njegove fizičke i psihičke potrebe razvoja, se ispunjuju unutar kontekstu njegove prirodne porodice. Svi subjekti treba da se potrudu da promovišu blagostanje deteta, u okviru svojih bioloških porodica, kroz pružanje zbrinjavanja, zaštite i socijalnog savetovanja u posebnim slučajevima, materijalne asistencije.

2. Stav 10.4 člana 10 bazičkog zakona, se menja i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

10.4. Ako jedan zvaničnik socijalnih usluga ima razloga da veruje da u nekom određenom slučaju postoji neposredna ozbiljna opasnost po zdravlje, bezbednost i dobrobit deteta, on/ona može u skladu sa nadležnostima koje ima, da ude u svaki

stambeni objekat i da stavi dete na sigurno mesto gde može da im se pruža sigurnost za jedan vremenski određen rok, ne duže od sedamdeset i dva (72) časa.

3. Stav 10.5 Član 10 bazičkog zakona, menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

10.5. Pre isteka roka od sedamdeset i dva (72) časa, ako Organ Starateljstva ne obezbedi saglasnost roditelja ili staratelja slučaj mora dostaviti nadležnom sudu, koji odlučuje starateljstvo nad detetom. Kada zahtevaju okolnosti, sud može da naredi nalog Organu Starateljstva za procenivanje unutar roka od 21 dana, da bi omogućilo dalja istraživanja.

4. U stavu 10.6 člana 10 bazičkog zakona. posle reči: "**podleže krivičnom gonjenju**" brišu se reči "**prema članu 156 Krivičnog Zakonika Republike Kosova**".

5. U stavu 10.7 člana 10 bazičkog zakona ,reči "**bez zakašnjenja**" zamenjuju se rečima " **24 sata** ", i reči: "**Departman Socijalne Zaštite**" zamenjuju se sa rečima "**odgovarajući departman**".

6. U stavu 10.8 člana 10 bazičkog zakona, reč "**direktor**" zamenjuje se sa rečima "**Starateljski Organ**".

7. Stav 10.11 člana 10 bazičkog zakona menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

10.11. Nakon zaključenja sveobuhvatne profesionalne procene potrebe deteta za socijalne i porodične usluge, CSR, šalje bez zakašnjenja obaveštenje u odgovarajućem opštinskom direktorijatu. Ako Organ Starateljstva, CSR-a, smatra da ima razloga za zahtevanje zaštitnih mera, dužan je da pitanje podnese u sudu, sa ciljem da, sud donosi odluku za oblik zaštite.

8. Stav 10.12 člana 10 bazičkog zakona, menja se i dopunjuje se kao u sledećem tekstu:

10.12. Organ starateljstva, može podneti zahtev za jedan nalog za procenu, do dvadeset i jedan (21) dan.

9. U stavu 10.13 člana 10 bazičkog zakona, reči „**direktor CSR**” zamenjuju se sa rečima "**Organ Starateljstva**".

10. Stav 10.14 člana 10 bazičkog zakona, menja se i dopunjuje sledećem tekstu:

10.14. Prilikom podnešenja zahteva, za oblik zaštite, Organ Starateljstva dužan je, da, sudu potvrdi svoju procenu da dete ima potrebu za zaštitu od strane suda, i da sve razumne alternative su uzete u obzir, razmatrane, pre nego je podneto pitanje na sudu.

11. U stavu 10.15 člana 10 bazičkog zakona reči " **Starateljski nalog** ", zamenjuju se sa rečima "**oblik zaštite**".

12. U stavu 10.16 člana 10 bazičkog zakona, reči "**Starateljski nalog**" zamenjuju se sa rečima "**odluka za oblik zaštite**".

13. U stavu 10.17 člana 10 bazičkog zakona, reči "**Starateljski nalog**", zamenjuju se sa rečima "**oblik zaštite**".

14. Podstav a., stav 10.17. člana 10 bazičkog zakona menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

a. Nadziranje deteta o njegovim životnim uslovima od strane zvaničnika socijalnih usluga, dok je pod starateljstvom jednog ili oba roditelja ili staratelja.

15. U podstavu b, c i d stava 10.17. člana 10 bazičkog zakona, reči " **Departman za Socijalnu Zaštitu** " zamenjuje sa " **CSR** ", i reč " **staranje**" zamenjuje se rečju "staratelj".

16. Stav 10.18 člana 10 bazičkog zakona se menja i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

10.18. Starateljski Organ obezbeđuje ispunjenje zahteva i uslova odluke o obliku zaštite.

17. U stavu 10.19 člana 10 bazičkog zakona, reči " **nalog starateljstva**" zamenjuje se rečju " **odluka o obliku zaštite**", i reč " **staratelji** " zamenjuje se rečima " **ili staratelj**".

18. Stav 10.20 člana 10 bazičkog zakona menja se i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

10.20. U Slučajevima kada deci, je odričena odluka o obliku zaštite, Centar za Socijalni Rad će razmatrati do toj meri koliko da obliku zaštite nije više potrebna ili odgovarajuće. Organ starateljstva za povučenje mere svoj zahtev treba dostaviti sudu.

Član 10

1. U stavu 11.1 članu 11 bazičkog zakona, reči " **CSR u ime DSZ**" zamenjuje se sa rečima " **Organ Staratelva**".

2. U podstavu f. stava 11.1. članu 11, bazičkog zakona reč " **departman**", zamenjuje se sa reči: " **Centar za Socijalni Rad**".

3. Stav 11.2 član 11. bazičkog zakona menja se i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

11.2. Ako je jedno dete siročće, bez oba roditelja i data mu je adekvatna nega od jednog pojedinca ili porodice koja nije u srodstvu sa njim, onda Organ Starateljstva na teritoriji na kojoj dete živi, preduzima mere da se ova situacija reguliše kroz oblika zaštite. U takvim okolnostima, odgovorni departaman, treba da plati finansijsku pomoć koja je adekvatna za staranje i održavanje deteta.

4. Stav 11.3 Član 11 bazičkog zakona se menja i dopunjava, kao u sledećem tekstu:

11.3. U slučajevima kada roditelji deteta su nepoznati, kada su roditelji dali saglasnost za napuštanje ili kada roditelj je stalno nesposoban da obezbedi potrebnu negu za dobar rast deteta zbog dijagnostifikovane psihičke bolesti ili teške dijagnostifikovane emocionalne i psihičke nesposobnosti, Organ starateljstva preduzima adekvatne dugotrajne mere staranja za dete.

5. Stav 11.4 Član 11 bazičkog zakona se menja i dopunjava, kao u sledećem tekstu:

11.4.a. U posebnim slučajevima, sa zahtevom jedinog ili oba roditelja ili staratelja od CZR, dete može se smestiti u jednom drugom mestu van kuće sa ciljem da se njemu pruži bolje socijalno staranje, po profesionalnoj proceni o potrebe deteta izvršene od Organa Starateljstva.

11.4.b. Za smeštenje deteta u jednom drugom mestu van kuće, treba da se izvrši profesionalna procena prema potrebe deteta, dete je konsultovano i njegove želje su uzete u obzir.

11.4.c. U okolnostima kada jedini ili oba roditelja zadržavaju svoja prava i roditeljske obaveze, sa njihovim zahtevom mogu da dete vrate kući nakon procene od strane Organa Starateljstva.

6. Stav 11.5 člana 11 bazičkog zakona, reči " **CSR u ime DSZ** " zamenjuje se sa rečima "**Organ Starateljstva** ".

7. Stav 11.6. člana 11 bazičkog zakona. menja se i dopunjava, kao u sledećem tekstu:

11.6. Što se odnosi deteta, koje je povereno od strane suda Organu Starateljstva za staranje, sudija određuje oblik zaštite i uslove pod kojima Organ Starateljstva vrši tu odgovornost.

8. U stavu 11.7 člana 11. bazičkog zakona reč " **departman** " , zamenjuje se rečima "**Organ Starateljstva** ".

9. U stavu 11.8 člana 11. bazičkog zakona reč " **departman** " zamenjuje se rečima " **Organ Starateljstva**", i posle reči: "**Ministarstvo**" dodaju se reči "**kroz odgovarajući departman**".

10. Stav 11.9 člana 11. bazičkog zakona menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

11.9. Ovaj panel ima sledeće funkcije:

- a. daje mišljenje o podobnosti o roditeljima hraniteljske porodice;
- b. daje mišljenje o smeštenju dece sa roditeljima hraniteljske porodice;
- c. daje mišljenje o smeštenju dece u usvajanju, i podobnosti potencijalnih porodica koje usvajaju.

11. U stavu 11.10 člana 11 bazičkog zakona, reči " **Socijalna Zaštita** " , zamenjuje se sa reč " **odgovarajuće** ".

12. U stavu 11.11 člana 11 bazičkog zakona, reči " **Socijalne Zaštita**",zamenjuje se sa reč " **odgovarajuće** ".

13. Stav 11.12 člana 11 bazičkog zakona, menja se i dopunjuje , kao u sledećem tekstu:

11.12. Potencijalni roditelji porodičnog smeštaja procenjuju se od strane Zvaničnika Socijalnih Usluga CSR-a, u saradnji sa drugim profesionalcima i uzimaju se na razmatranje od strane Komisije o Smeštaju dece, koji odlučuje o njihovom obuhvatanju u registar.

14. Stav 11.13 člana 11 bazičkog zakona reč "**odluke**" zamenjuje se rečju: "**Mišljenje**".

15. Stav 11.14 člana 11 bazičkog zakona, posle reči " **dete** " , dodaje se reč "**sa prioriteto**".

16. Stav 11.15 člana 11 bazičkog zakona menja se i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

11.15. Nadležni centar za Socijalni Rad obavezuju se, bar jednom mesečno da poseti decu, kako bi se osiguralo da njemu/njoj se pruža adekvatno zbrinutost, i roditeljima hranitelji, davati im bilo kakve savete i korisna uputstva o brigovanju deteta.

17. Stav 11.16 člana 11 bazičkog zakona se menja i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

11.16. Sve važne odluke ili značajne pristanosti u vezi sa zdravljem i dobrobitu dece, u porodičnom smeštenju primaju se od Centra za Socijalni Rad, nadležnog za zaštitu dece, nakon konsultacija sa biološkim roditeljima deteta, ako je to moguće, ili sa starateljem deteta.

18. U stavu 11.20 člana 11 bazičkog zakona, reči "**Socijalne zaštite**" , zamenjuju se sa reč "**odgovarajući direktorijat Opštine**".

19. U stavu 11.21 člana 11 bazičkog zakona, reči "**Socijalna zaštita**",zamenjuje se rečima: "**odgovarajuća**" i reč "**liste**" zamenjuje se sa reč, "**registara**".

20. Posle stava 11.21 člana 11 bazičkog zakona, dodaju se četiri (4) nova stava, 11.21.a., 11.21.b., 11.21.c. i 11.21.d., kao u sledećem tekstu:

11.21.a. Zainteresovana porodica za usvajanje deteta bez roditeljskog staranja, zahtev mora podneti u sudu dok sud zahtev šalje Centru za Socijalni Rad, da bi dali profesionalnu procenu za porodicu.

11.21.b. Posle pozitivne stručne procene CSR-da, obaveštava pismeno sud i porodica se upisuje u Registar za Panel Potencionalnih porodica za usvajanje, dok za negativno procenjivanje porodice, predmet će poslati u sudu, za odluku.

11.21.c. prednost usvajanja ima bračni par.

11.21.d najbolji interes deteta je očuvan, ukoliko je razlika u godinama između usvojenika i usvojioca, nije više od doba pedeset (50) godina.

21. U stavu 11.22 člana 11 bazičkog zakona , posle reči: " **za krivično delo**" brišu se reči " **prema Članu 209 i 210 Krivičnog Zakonika Kosova**".

22. U stavu 11.23. člana 11, posle reči: "**krivično gonjenje**" brišu se reči "**prema članu 160 Krivičnog Zakonika Kosova**",

23. Stav 11.24. člana 11 bazičkog zakona, menja se i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

11.24. Panel za smeštaj dece vodi jedan registar lica koja Organ Starateljstva odobrava kao roditelje usvojlaca, nakon razmatranja procene i izvršenih ispitivanja.

24. Posle stava 11.24. člana 11 bazičkog zakona, dodaju se dva (2) nova stava, 11.24.a i 11.24.b., kao u sledećem tekstu:

11.24.a. Organ Starateljstva pre slanja predmeta u sudu sa predlogom za usvojenje deteta, obavezuje se da unapred dobije mišljenje panela.

11.24.b. Usvojilac može biti samo građanin Republike Kosova. Izuzetno, strani građanin / stranac može da bude stranka za usvajanje, ako dete ne može da bude usvojeno na Republici Kosovo i / ili ako postoje osnovani razlozi za takvu radnju, ukoliko dete ima posebne potrebe i potrebe za specijalizovane tretmane koji ne mogu biti ponuđena u Republiku Kosova. Za usvajanje dece iz stranog državljanina potrebna je prethodna saglasnost od Panela.

25. Posle stava 11.25 člana 11 bazičkog zakona. dodaju se dva (2) nova stava, 11.26. i 11.27., kao u sledećem tekstu:

11.26. Ministarstvo, donosi podzakonski akt o sastavu i funkcionisanju, Panela o Smeštaju Dece u Porodični Smeštaj i Usvajanje.

11.27. Ministarstvo, donosi podzakonski akt, o regulisanju porodičnog smeštaja na Kosovu.

Član 11

1. Posle člana 11. Zakona se dva (2) nova člana 11.A i 11.B , kao u sledećem tekstu:

Član 11.A

Zaštita dece počinitelaca krivičnih dela, bez krivične odgovornosti

11.A.1. Zaštitu dece počinitelaca krivičnih dela, bez krivične odgovornosti vrši se od strane Organa Starateljstva u saradnji sa nevladinim organizacijama, koji imaju profesionalne ekspertize za tretiranje ove kategorije.

11.A.2. U postupku tretiranja i odbrane, poštovanje najboljeg interesa deteta je najznačanije.

11.A.3. Zaštita dece ove kategorije obuhvata svu decu mlađe od četrnaest (14) godina, koja su u sukobu sa zakonodavstvom na snazi, protiv kojih se ne može voditi krivični postupak, i u kome kao odgovorni za zaštitu interesa dece, je Organ Starateljstva ili nevladine organizacije koji pružaju posebne usluge za zaštitu interesa dece.

11.A.4. Za svu decu počinitelaca, krivičnih dela, bez krivične odgovornosti, nakon obaveštenja od strane tužioca, Organ Starateljstva odgovoran po teritorijalnoj nadležnosti, pruža zaštitu i adekvatno tretiranje.

11.A.5. Nakon obaveštenja od strane tužioca, za krivično delo deteta, Organ Starateljstva imenuje menadžera slučaja za svaki upućeni slučaj.

11.A.6. Nakon procene slučaja, menadžer može da uspostavi partnerstvo sa vladinim i nevladinim organizacijama, školskim, zdravstvenim, policijskim institucijama, sa porodicom i zajednicama, na tom načinu da se stvore boljih mogućnosti za zaštitu i tretiranje dece.

Član 11.B

Zaštite i tretiranje dece sa asocijalnim ponašanjem

11.B.1. Zaštita dece sa asocijalnim ponašanjem obavlja se od strane organa starateljstva u saradnji sa vladinim i nevladinim organizacijama, koji imaju profesionalnu ekspertizu za tretiranje ove kategorije.

11.B.2. Za decu sa asocijalnim ponašanjem, nakon upućivanja CSR-a od porodice, škole, zajednice, zdravstvene institucije, uslovne službe, policije, nevladine organizacije, itd. Organ Starateljstva odgovoran po teritorijalnu nadležnost, obezbeđuje adekvatnu zaštitu i tretiranje, u skladu sa zakonom na snazi.

11.B.3. Nakon upućenja od utvrđenih subjekata iz stava 2. ovog člana, organ starateljstva imenuje menadžera slučaja, za svaki upućeni slučaj.

11.B.4. Nakon procene slučaju, menadžer može da uspostavi partnerstvo sa vladinim organizacijama, školskim, zdravstvenim i policijskim ustanovama, porodicom i zajednicama, sa ciljem da se stvore najbolje mogućnosti za zaštitu i tretiranje dece.

Član 12

1. U stavu 12.2 člana 12 bazičnog zakona, iz teksta zakona se briše reč "**Sveobuhvatni**".
2. Posle stava 12.3. člana 12 bazičnog zakona, dodaju se četiri (4) nova stava 12.3.a., 12.3.b., 12.3.c. i 12.3.d. kao u sledećem tekstu:

12.3.a. Ministarstvo pruža staranje za stare osobe sa mentalnim poremećajima, sa zakašnjenjem u mentalnom razvoju, u slučajevima kada oni nemaju druge osobe u rodu koji su prema zakonu obavezni za njihovo staranje.

12.3.b. Deca starija od (18) osamnaest godina imaju obavezu da obezbede finansijsku podršku i obezbeđenje zaštite za svoje roditelje, ako su oni nesposobni za rad, i nemaju minimalni prihod za život i imaju potrebu za brigovanje o njima .

12.3.c. Pružanje usluga i brige o starima i osobama sa mentalnim poremećajima, kašnjenje u mentalnom razvoju, od strane nadležne institucije, mogu takođe biti ponuđena uz učešće srodnika ili drugih lica iz roda, koji su dužni da brinu za njih.

12.3.d. Za starije osobe, i osobe sa mentalnim poremećajima, kašnjenje u mentalnom razvoju, pružaju se usluge i u kući-zajednici osobe u stanju socijalne potrebe, za obe dve kategorije, oni koji nemaju druge osobe u srodstvo i za one osobe druge osobe u rodu, ali koji žele da kupe usluge

3. Posle stava 12.5. člana 12 bazičnog zakona, dodaje se novi stav 12.6., kao u daljem tekstu:

12.6. Ministarstvo će doneti podzakonski akt da reguliše postupak za gore navedene kategorije po ovom članu.

Član 13

1. U stavu 13.2. i 13.4. i člana 13 bazičnog zakona, reč "**direktor**" zamenjuje se rečima "**Centar za socijalni rad**".

2. U podstavu a. i b. stav 13.2. i 13.4. člana 13 bazičnog zakona, reči "**Departman za Socijalnu Zastitu**" zamenjuje se sa rečima "**Centar za Socijalni Rad**" u određenim gramatičkim oblicima.

3. Stav 13.7 člana 13 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje, kao u sledećem tekstu:

13.7. Centar za Socijalni Rad obezbeđuje da, se ispunjuju uslovi naloga o starateljstvu.

4. Stav 13.8 člana 13 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

13.8. Centar za Socijalni Rad, postavlja zahtev za povlačenje naloga o starateljstvu, čim prestaje postojiti potreba za to.

5. Stav 13.9 člana 13 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

13.9. Kada postoji razumno podozrenje o neposrednoj opasnosti od ozbiljnih oštećenja zdravlja, bezbednosti i dobrobitu jednog ugroženog odraslog lica, i postoje dokazi da njemu nedostaje fizičke ili mentalne sposobnosti da deluje u njegovo ime, socijalni radnik Centra za socijalni rad na osnovu svoje procene, može da podnese jedan zahtev sudu, za odobrenje jednog naloga za hitnu zaštitu.

6. Stav 13.11 člana 13 bazičnog zakona. menja se i dopunjuje u sledećem tekstu:

13.11. Efekat naloga za hitnu zaštitu je da dozvoli Zvaničniku socijalnih usluga Centra za Socijalni Rad, koji je podneo zahtev, ući u svaki stambeni prostor i donese predmet naloga na jedno sigurno mesto, gde se može zaštititi od opasnosti i gde se mogu proceniti njegove zdravstvene, socijalne i psihološke potrebe. Sudija koji daje hitni nalog može narediti policiji ili medicinskog osoblja ili da oba prate Zvaničniku socijalnih usluga, Centra za Socijalni Rad, da pomognu u sprovođenju naloga za hitnu zaštitu. Svako ko ometa Zvaničniku socijalnih usluga, u izvršenju naloga za hitnu zaštitu, počinicie krivično delo prema zakonodavstvu na snazi.

7. Stav 13.12. člana 13 bazičnog zakona. menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

13.12. Trajanje naloga za hitnu zaštitu, određuje se od suda.

Član 14

1. U stavu 14.1 člana 14 bazičnog zakona, reč "**može**" zamenjenju se sa "**treba**".
2. U stavu 14.2. člana 14 bazičnog zakona, briše se reč "**direktor centra**" i zamenjenju se sa "**centar**", dok reč: "**službenik**" zamenjuju se sa "**Zvaničnik**".

Član 15

Posle člana 14. bazičnog zakona dodaje se novi člana 14. A. u sledećem tekstu:

Žalbeni Postupci Član 14. A

14.A.1. Svaka nezadovoljna stranka ili njen predstavnik, koji misli da mu je učinjeno nepravilnost u vezi sa socijalnim i porodičnim uslugama, ima pravo da zahteva preispitivanje od strane direktora CSR i pravo na žalbu odgovarajućoj komisiji drugog stepena.

14.A.2. Direktor CSR-ad, po prijemu zahteva za preispitivanje slučaja, dužan je da odgovori pismeno na određenom zakonskom roku zainteresovanoj stranki, da ne bi izgubili rok žalbe, u postupku drugog stepena.

14.A.3. Nezadovoljna stranka odlukom direktora CSR, može podneti žalbu Komisiji za ispitivanje i rešavanje prigovora i žalbi u drugom stepenu, u roku od petnaest(15) dana od dana prijema rešanja.

14.A.4. Komisija za pregled i rešavanje žalbi funkcioniše pred odgovarajućim departamanu u MRSZ.

14.A.5. Komisija za razmatranje i rešavanje pritužbi i žalbi u drugom stepenu se sastoji od pet (5) članova. Predsednik komisije određuje se prema zvaničnom položaju jedan (1) član iz opštine, jedan (1) član iz CSR-da, dok dva (2) druga člana, određuje se od odgovarajućeg departmana. Odluka je punosnažna sa odobrenjem / odbijanjem od tri (3) članova, odgovorne komisije.

14.A.6. Odluka Komisije za razmatranje i postavljanje prigovora i žalbi u drugom stepenu za socijalne i porodične usluge, potpišu od strane predsednika komisije.

14.A.7. U roku od trideset (30) dana, od dana prijema žalbe, komisija razmatra žalbu i relevantnu dokumentaciju, i prema potrebi intervistira svedoke. Svoje odluke pismeno prosleđuje žalbenim

strankama preko CSR.

14.A.8. Nezasadovoljna stranka može da pokrene upravni spor, kroz tužbu u nadležnom sudu, u roku od trideset (30) dana protiv odluke Komisije u drugom stepenu.

14.A.9. Ministarstvo donosi podzakonski akt o sastavu i funkcionisanju Komisije za Razmatranje i Odlučivanje po Prigovoru i Žalbe u Drugom Stepenu.

Član 16

1. Stav 15.1 Člana 15 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

15.1. Celokupna komunikacija bilo usmeno, pismeno ili elektronska u vezi sa pružanjem socijalnih i porodičnih usluga između jednog pojedinca ili jedne porodice koja koristi takve usluge i profesionalista socijalnih i porodičnih usluga, treba se tretirati poverljivo.

2. Stav 15.2. Člana 15 bazičnog zakona, menja se i dopunjuje kao u sledećem tekstu:

15.2. Svaki profesionalac porodičnih i socijalnih usluga mora sačuvati tajnost informacija o tretiranim slučajima, u suprotnom je odgovoran za grubo službeno kršenje i podleže krivičnom gonjenju.

3. Posle stava 15.2 člana 15 bazičnog zakona, dodaje se novi stav 15.2.a. u sledećem tekstu:

15.2.a. Svaki profesionalac porodičnih i socijalnih usluga dužan je, da poštuje Etički Kodeks Pružilaca socijalnih i porodičnih usluga u Republiku Kosova.

Član 17

Posle člana 15 bazičnog zakona dodaju se tri nova člana 15.A., 15.B. I 15.C. u sledećem tekstu:

Stavljanje van snage podzakonski akata

Član 15.A

15.A.1. Stupanjem na snagu ovog zakona su stavljeni van snage:

a. Administrativno Uputstvo Br.1/2006 o Osnivanju i Radu Generalnog Saveta za Socijalne i Porodične Usluge;

b. Administrativno Uputstvo Br. 4/2006 o Onivanju Komisije za Pregled i Rešavanje žalbi u Drugom Stepenu o Socijalnim i PorodičnimUslugama;

c.Administrativno Uputstvo Br.5/2006 o Osnivanju Panela o Smeštaju Dece bez Roditeljskog Staranja u Porodični Smeštaj i Usvojenje;

d. Administrativno Uputstvo Br.16/2004 o Regulisanju Porodičnog Smeštaja na Kosovu, i

e. Predlog br. 04/2005 za Izmenu i Dopunu Administrativnog Uputstva Br.16/2004 o Regulisanju Porodičnog Smeštaja na Kosovu.

Donošenje podzakonskih aktova
Član 15.B

15.B.1 Ministarstvo Rada i Socijalne Zaštite, u roku od šest (6) meseci nakon stupanja na snagu ovog Zakona, donosi podzakonske akte za pravno i efikasno sprovođenje ovog zakona.

15.B.2. Do donošenja podzakonskih aktova iz stava 1.ovog člana, nastavljaju, da se primenjuju primenjivi podzakonski aktovi utvrđeni u članu 15 i drugi primenjivi propisi do tog u meri, u kojoj nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Budžetske Mogućnosti
Član 15.C

Institucije podređene ovom zakonom, koji pružaju socijalne i porodicne usluge, nastave ispuniti svoje obveze u sprovođenju ovog zakona, u skladu s mogućnostima odobrene Godišnjim Zakonu o Budžetu.

Član 18
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Republike Kosova

Zakon br.04/Z-081
2 marta 2012

Proglašeno Ukazom Br.DL-008-2012, dana 26.03.2012, od strane Predsednice Atifete Jahjaga.